

KÁ NÓCITÁNIWAK MINO KAKÉCIHITOWIN WANASOWÉWIN

TANTO ASKÍY ÁCINÓKÉWIN MASINAHIKAN

KÁKÍ KAWÁCITÁT
MANITOBA INDIGENOUS RECONCILIATION AND NORTHERN RELATIONS

KISÉ PISÍM 2022

Askíy Tipénitákosiwin

Nikiskéniténan óma óta Manitoba askíy ékota óma kákí asotamácik kita wíkcik éko kayásk óta ká oci ayácik ókik Anishinábeg, Anisihiniwak, Dakota Oyate, Denesuline éko Nehethowak Nations.

Nikiskéniténán óma Manitoba ékota óma ká ocíkcik éko ita ká wíkcik anikik Red River Ápitawikosisának ká iticik.

Nikiskéniténán óma óté kíwétinik Manitoba ékoté wínawáw otaskíwáw éko kayásk ité ká oci ayácik anikik Inuit ká iticik.

Nikiskténiténan ká isi kanaténitákoki éko ká itwániwaki anihí asotamátowina éko kákí itasinahikátéki éko nitápitawi itapinán kita wíkcikémáyákok kawisk ékwani kita ispaniki óki First Nations, Inuit éko Metis ininiwak kita kisténimitocik, mino kakécihitocik éko kawisk kita wítatoskémitocik.

Opaminiwéw Otácinókéwin: Anima ká Nócitániwak Mino Kakécihitowin óta Manitoba

Anima Ká Nócitáyák Mino Kakécihitowin Wanasowéwin nikiskéniténan óma Manitoba ékóma kayásk óta ká oci ayáci éko wínowáw óma otaskíwáw anikik Anisinápéwak. Anima Wanasowéwin mína oci kiskénitamwak anikik Manitoba kici wanasowéwak éminopanihikocik éko kita tápitawi minopaninwa kékwána anima óci óté kayási minwákótowina éko kákí ositániwaki asotamátowina ókik oci Ininiwak éko Nanátok Oskanésiniwak. Anikik Manitoba kici okimáwiwin mína kiskénitamwak ókik Anishinápéwak óta oci Canada ékípe misiwé maci nanátok itótáci aspin ispík kákí oci takosik óta ana Émistikósiw. Kici okimáwiwin wanasowéwina é ápataki, nikiskéniténán óma anima mino kakécihitowin ékí oci mácitániwak kita kisténimicik ókik nanátok oskanésiniwak éko anikik nanátok anisinápéwak éko okayási acimowin opíkiskwéwina éko nistom pimácihona, éko natawénitákon anima mino kakécihitowin kita ánimótakik anihí otisicikéwiniwáw aspin ispík kákí oci takosikik óta anikik émistikósiwak.

Anikik Manitoba Indigenous Reconciliation éko Northern Relations cikénitamwak óma ta pakitinakik ékwáni nikotwasik ásay anima Ká Nócitáyák Mino Kakécihitowin Tanto Askíy Ácinókéwin Masinahikan. Anima ácinókéwi masinahikan wésám piko átotam anihí kékwána ká nócitániwaki ká itasinahikátéki anta Truth éko Reconciliation Commission Canada's (TRC) 94 Calls to Action ká itakik, éko ékota ká ánimótakik óma kákí yá otiníci anisinápe awásisak wíkiwák oci éko pakánta ité ékí itotahicik ta natawi mámawi kinowénimicik kita kiskinawámáci máka ékoté ékí tasi kitimahicik éko kákí oci natawénitákok anima Canadian mino kakécihitowin tá itócikániwak.

Óma ácinókéwi masinahikan níso kékwána átotam wina tánisi étócikániwaki anihí nócitáwina anohc ká tasíkakik wéka anihí ásay kayásk ká oci itócikániwaki kita mino itótamonániwaki. Nistom ká ánimócikátéki óta ácinókéwi masinahikanok óhi nanátok paminikéwina kákí nócitáci anikik kici okimáwiwin anima oci mino kakécihitowin óhi kákípe akimicik Aníki Písim 1, 2022 éko Niski Písim 31, 2020; éko ékota óci kita kisáciimonániwanwa anihí kékwána kákípe nócitániwaki émwés akimit ana Aníki Písim 1, 2020.

Ana Manitoba kici okimáwiwin ánimótam óma kákípe isicikátakik anihí níso kici kékwána "Nakatamákwina" éko "Mino Kakécihitowin", inikok ká itasinahikátéki anima TRC iskawác ácinókéwi masinahikan, Ta Kisténitákok Tápwékénimowin, Kita Mino Kakécihitonániwak óté Níkánik, Ká Iskawác Itasinahikátéki Ácinókéwina anima oci Truth and Reconciliation Commission of Canada. Kotak mína kékwán óta masinahikátéw "Kotaka Mino Kakécihitowin Nócitáwina" itastéw éko ékota kakinaw masinahikátéwa anihí nanátok kékwána kákí nócitániwaki ta naki nócitáci awasimé ká itasték anima TRC's Calls to Action ká itakik. Wina éka ékí oci kiskénitákok óma kákípe isi macipanik 2020/21 kákí askíwak, éko ékwéniw oci kí takwasinahikátéwa anihí kiskénitamona anima oci akosiwin COVID-19 ékota.

Anta anihi ká masinahikátéki Nakatamowina ékota ánimócikátéwa anihi awa Manitoba kici okimáwiwin kákípe nócítát kékwániw óma mitoni kici pá pakán kákí isi paminicik ókik Ininiwak éko kotakak itowa anisininiwak óta Manitoba anima oci ká isi kinawápamicik, wanasowáticik, éko kékwána ká oci kaskicikécik kita oci pimácihocik éko ká isi pamihicocik kici okimáwin mámawi nócicikéwina. Nikí wítatoskémánánik nanátok itowa opaminikéwak éko omámawatostamákéwak kita ánimótamak kékwán pá pakán wéci isi paminikátéki anihi awásis nákatawénimona, kiskinawámákéwina, mino ayáwin, wanasowéwin, píkwéwina éko kayási pimácihon.

Anta anima ká masinahikáték Mino Kakécihitowin ékota nitánimóténán tánisi kéki isi atoskátamak éko ta tápitawi kisténimitocik kita mino wítatoskátakik ókik Ininiwak éko kotakak-ininiwak éko kakinaw awiyak péyakwan ta iténimit éko ta iténitákosit óta askiy pimácihonik. Anikik Manitoba kici okimáwiwin ki wítatoskéméwak nanátok kotakak opaminikéwak, kí máci nócítáwak ta paminakik anima mino kakécihitowin ta pimitisayakik anihi ká itwémakaki anima masinahikan TRC's Calls to Action ká itakik.

Éko iskawác óta ká masinahikáték é ánimótakik tánisi óma óté níkanik ké ati isíckániwak, éko tánisi ókik Manitoba kici okimáwiwin kéki isi níkanastát awasimé ta minotótamonániwak ta atoskémakak anima mino kakécihitowin óta píci tipáskánik. Anikik kici okimáwiwin tápitawi itapiwak kita tápitawi wítatoskémáccik anikik Anisinápéwak éko kotakak ininiwak kita kécináhonániwak óma ta wanastániwak ké máwaci mino tótákcik ininiwak anima mino kakécihitowin óta píci tipáskánik.

Otánák Kiskénitamona

Kákípe akimit Opáskáwi Písim 2, 2015 anikik Truth éko Reconciliation Commission Canada (TRC) kí pakitinamwak iskawác ácinókéwi masinhan, Ta Kisténitákok Tápwékénimowin, Kita Mino Kakécihitonániwak óté Níkánik, Ká Iskawác Itasinahikátéki Ácinokéwina anima oci Truth and Reconciliation Commission of Canada ká itakik, éko ékota anihí 94 Calls to Action kákí isitisayamácik anikik kici okimáwiwin, ayamiwéwikamikwa ká paminakik éko kakinaw óta ká ayácik Canadians. Anikik TRC kí pakitinamwak iskawác ácinókéwi masinhan awa kákí akimit Páwacákanis Písim 15, 2015.

Kákí akimit Niski Písim 2016, anikik Manitoba kici okimáwiwin kí sápotisayámwak kici wanasowéwin The Path to Reconciliation Act ká itakik, éko kakinaw ékwéniw ki otinamwak kita itócikaniwak anikik Manitoba Kici Wanasowéwininiwak. Anima Kici Wanasowéwin ékota masinahikátéw óma ká isi pakitinisot ana kici okimáwiwin ta níkanitisayak anima mino kakécihitowin, kita kiskinahótahiwét ékota isi anima TRC's Calls to Action ká itakik éko anihí nistom kákí itastácik anikik United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples (UNDRIP).

Ká isi nisitotamák anima ta ispanik mino kakécihitowin kita tápitawi pimitisayamák tánisi ta isi wanastáyák éko ta mámawi ápacitáyák anihí mino ákótowina ókik Anisinápéwak éko kotatak-ininiwak; kita aspénimitocik, kita pimitisayakik anihí kayási wíci isícikémitona, tánisi ké isi nócitániwak mino ayáwin, éko ta isi kinawápamitocik kakinaw awiyak é iténitákosit éko péyakwan é isi paminicik óta anohc askík. Ké oci kiskinahótawicik ókik kici wanasowéwinik káwí paminakik anima mino kakécihitowin ékwáni óhi kisténitamona kita pimitisayamwak, wítatoskémitowin, nisitotamowin éko nócitáwina óhi óta ká ati itasinahikátéki:

Kisténitamowin: Anima mino kakécihitowin oci pimitisayamwak ékisténimácik anikik nanátok oskanésiniwak éko aniki Anisinápéwak. Óma kisténitákosiwín oci kinawápacikátéw ékiskénitákok éko é nisitotamonániwak óhi kayási pimácihona óki oci anisinápéwak éko é cíkénitamácik ká isi píkwécik, kayási pimácihona, onócitáwiniwáwa éko kákípe isi wanasowátitocik.

Wítatoskémitowin: Óma mino kakécihitowin kákí osci mácitániwak éki wítatoskémicik ékwéniw oci ókik nanátok oskanésiniwak éko anikik Anisinápéwak.

Nisitotamowin: Óma mino kakécihitowin osci otinikátéw awasimé kita nisitotamonániwaki anihí kayási oci éko anohc ká isi kinawápamitocik kita itákomitocik ókik Anisinápéwak éko kotakak-ininiwak, éko anihí opakosénimowáwa éko otiténitamona ókik oci nanátok oskanésiniwak éko anikik Anisinápéwak.

Nócitáwina: Óma mino kakécihitowin awasimé níkanitisayikátéw é itócikániwaki éko é ápacitácik itótamowina kita minwastácik kákí isi kinawápamitocik éko kákí isi wákótocik ókik Anishinápéwak éko anikik kotakak-ininiwak.

Anima Manitoba kákí isi pakitinak kita paminak anima mino kakécihitowin wésám piko anihi ká kinawápatatik ta ánimótatik anihi kiyápic ká pakamiskikemakaki ispi kákí otinici awásisak wíkiwak oci ta natawi kinawénimicik nántaw pakánta ité ta kiskinawámáccik émistikósíwin éko éwí kákwe minwastáccik ékwéniw mino kakécihitowin itéké isi wina mína kítwám kita minwákátonániwak ókik oci Anisinápéwak éko kotakak-ininiwak óta Manitoba. Anima kákí itatoskátak ékwéniw awa TRC éko anikik osokitéwiniwáw anikik kákí páspístatik ékwéniw ékwani anihi itácinókéwiniwáw kákí wápatatik éko kákí isi paminicik ité ékwani anohc ká ápataki óma kita míwastániwak minwákótowin. Anís óma mino kakécihitowin kayásk ká oci nócitániwak óta Manitoba, anima ká isi nócitáyák nitóci kiskinahótahikawinán ká isi nisitotamák éko kita isi wítatoskémáyákok ékwéniw oci anikik Anisinápéwak, Inuit, éko Apitawikosisának itáwina, éko mína éwítatoskémáyákok anikik ininiwak ká mámawi paminakik opimácihoniwáw éko anikik kici okimáwiwin óté ká isi mino wícihiwécik.

Anima Path to Reconciliation Kici Wanasowéwin ékota nókotániwan kita nisitawinikáték tánisi ési nákcitániwak éko ési wanasowátániwak anihi ká isi nócitáccik ómémiw ókik Manitoba kici okimáwiwin kita níkáni minwastáccik anima mino kakécihitowin, éko mína ékota anihi ká isi wítatoskémicik ékwéniw oci ókik nanátok oskanésiniwak éko anikik Anisinápéwak animéniw oci mino kakécihitowin ká isi paminikáték. Anima kákí nakitisawinániwak anté oci kici okimáwiwin wanasowéwin, anikik Manitoba Indigenous Reconciliation éko Northern Relations tanto askíy pakitinamwak ácinókéwi masinahikan ta atoskatikik anima mino kakécihitowin. Misiwé óma acinokéwi masinahikan, mámawi nípwistamátowin nókotániwan anté isi ókik ká mámawataskátatik Manitoba kici okimáwiwin, Ininiwítáwina éko anikik ité nántaw ká isi mino mámawi paminicicik, éko anikik ká kisténitakik éko éká-kékwán-ká-kaskicikécik óma ká sóki atoskátatik ta ispanik mino kakécihitowin óta Manitoba. Mwéci anima anta TRC ká itasinahikáték, ká wanastániwak kita mámawi nípwistamonániwak náspic kisténitákon éyako óma ta minopanik mino kakécihitowin táti kawaskwénitákoki anihi óté otánák kákípe wanitótáccik ininiwak, ta natawihitocik, éko ta atoskátatik ta nisitotatik kakinaw ókik nanátok askinésiniwak óma mino kakécihitowin.

Nákacitá óki isi Píkiskwéwina

Inikok ká itasinahikáték óta ácinókéwi masinahikan, 'Anisinápéwak nanátok oskanésiniwak' éko 'Anisinápéwi ininiwak' anikik ká iticik ékota isi akimáwak anikik óta nistom kákí ayácik ininiwak North America éko anikik otániskócápaniwáwa, ékota ókik: Anisinápéwak, Ápitawikosisának, Inuit éko anihí Anisinápéw ká isi otinisocik máka móna ita isi akimáwak anihí nisto itowa Anisinápéwak óta ká wíckicik. Anima isinikátikawin 'Indigenous' anohc éko ápatan ékí mwéskwacinikáttakik oci 'Aboriginal', máka kiyápic anohc anihí ká pimipanitácik mámawi itótamowina ápacitáwak anima 'Aboriginal' isinikátisowin óma ispík ká mámawitonániwak. Anikik ká isi miskomicik óta 'Anisinápéwak nanátok askanésiniwak' éko 'Anisinápéwi ininiwak' mámawakimáwak ita kakinaw awiyakak, máka mína ni nisitawinánánik éko ni kistenitamowánánik anikik kotakak ininiwak kayási otácinókéwiniwáw, ká isi píkiskwécik, kayási pimácihona kákí itócikániwaki éko kákí isi kiskénimácik Kisé Manitówa anima ká isi kiskénimicik ininiwak.

Anima isinikátikawin 'Aboriginal' kiyápic ápatan anta wanasowéwi masinahikanok, ká isi akisocik ita átít iniwak ókik ká ayácik asotamákéwina kákí mínicik ká itasinahikáték Kici Okimáwiwin Wánasowéwin 1982. Anima Canadian kici okimáwiwin wanasowéwina nisto itowa Anisiníniwa: Anisinápéwak (nanátok isi Kiskénimawak Otaskiwák), Ápitawikosisának éko Inuit. Ékwánik ókik nisto itowa kotakak ininiwak kayási otácinókéwiniwáw, ká isi píkiskwécik, kayási pimácihona kákí itócikániwaki éko kákí isi kiskénimácik kisé manitówa.

Anisinápéwak: Ininiwak éko-kotakak Ininiwak óta Canada ká wíckicik máka pakán ká isi pimácihocik, étákótocik wéká ká isi píkiskwécik máka wina móna Appitawikosisón isi wéká Inuit ká itakik. Tápiskóc anikik, Ininiwak óta ká ayácik Manitoba, Omaskíko, Nakawéwininiw, Pwátak, Pakwacáyi-Ininiw éko Cípowának. Ékwánima isinikátikowin kákí máci ápatak 1970 ta mwéskwatasinayakik anima 'Indian' kákí ápatak, kí kisíwénitamihikowak anima átít Ininiwak wina ékí wani wínicik ékwéniw oci, éko mína é tápitawi nisitawénicikéwinimicik éko anima ká isi émistikósi wanasowáticik ká itasték anta kici okimámwi wanasowéwin Indian Act ká itakik.

Ápitawikosisán: Anta ká itasinahikáték wansowéwin 35 aniki oci asotamákéwina, anima isinikátikowin Ápitawikosisán ékwanik anikik itowa ininiwak pá pakán ká ocíck, éko mína kákí opikihicocik nanátok Anisinápéwa éko Émistikósiwa, kákí ati pimitisayakik otisi pimácihoniwáw éko ta nisitawinácik óma é pakánisicik éko é pakán itótakik kékwána inikok aniki Anisinápéwa éko aniki Émistikósi otániskócápaniwáwa kákí itótaminit. Kitakí kiskénitákok anima Ápitawikosisán ká iticik ékwánik ókik kákí ocíck Anisinápéwa éko émistikósiwa éki oci nitahicicik tápiskóc Anikik Anisinápéwa Pákwáwisíniw wéká kíwétinoniniw-Pákwáwis itowa. Anima Ápitawikosisán itáwin ká itakik ékoté anima ká wíckicik pápéyakwan ká itápékécik é isi kiskénimitocik ininiwak, péyakwanok ité é mámawikécik éko péyakwan anihí isi pimácihóna é pimitisayakik.

Inuit: Anisinápéwi Ininiwak óté kíwétinok Canada, wésám piko ká ocíck Nunavut, Northwest Territories, Kíwétinok Quebec éko Kíwétinok Labrador. Anima isinikátik Inuit ékwanik anikik ká iticik óté wánaw kíwétinok ká wíckicik. Éko anima opíkiskwéwiniwáw Inuktitut icikátéw.